

Прокурор анлата!

Республикабызнын хакимият органнары һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан хәрби хезмәттә катнашучылар һәм аларнын гаилә әгъзалары өчен нинди ярдәм төрләре каралган сон?

Республика хакимияте органнарынын норматив хокукый актларында хәзергә 16 төр ярдәм каралган:

Һәлак булган хәрбиләрнең гаилә әгъзаларына 2 млн сум күләмендә бер тапкыр бирелә торган акчалата түләү;

- 18 яшькә житмәгән һәр балага 20 мең сум күләмендә бер тапкыр бирелә торган акчалата түләү;

Алга һәм Тимер батальоннарында хәрби хезмәт үтә торган затларга 360 мең сум күләмендә бер тапкыр бирелә торган акчалата түләү.

-2023 нче елнын 31 августыннан сон мобилизация буенча хәрби хезмәткә чакырылган затлар, шулай ук чакырылыш буенча хәрби хезмәткә чакырылган һәм әлеге контрактны республикабызнын комиссариатларында яки республикабызнын да дислокацияләнгән хәрби частьләрдә төзегән затлар арасыннан хәрби хезмәт үтү турында контракт төзегән гражданныр өчен 305 мең сум күләмендә бер тапкыр бирелә торган акчалата түләү.

- яна туган балалары булган гаиләләргә балалар кирәк-яраклары комплектлары бирү;

- шифаханә-санаторий дөвалануына юлламалар белән тәэмин иткәндә гаилләләргә беренче чираттагы хокук бирү;
- гаилләләрендә өлкән яшьтәге кешеләр һәм I, II төркем физик момкинчелекләре чикләнгән әгъзаләры булган очракта социаль хезмәтләр күрсәтү каралган;
  - социаль хезмәт күрсәтү учреждениеләренә кабул иткәндә өстенлекле хокук бирү;
  - мәгариф учреждениеләрендә укучылар арасынан СВО катнашучыларының гаилә әгъзаларына бушлай кайнар ризык бирү;
  - эшсез дип танылган хәрби комиссариатның гаилә әгъзаларының бизнес-планнарын тиешле эксперт советлары утырышларында күбесенчә карау;
  - дәүләт милкен һәм жир кишәрлекләрен арендау килешүләре буенча аренда түләүләрен арендаторларга-ИП физик затларына һәм мобилизация буенча хәрби хезмәткә чакырылган бер үк физик зат мобилизация буенча хәрби хезмәткә чакырылган яки үз барышында бурычларны үтәүдә ирекле ярдәм турында контракт төзөгән юридик затларга кичектерү;
  - хәрби хезмәттә ятнашучыларга теркәлгән транспорт чараларын салымнан азат итү;
  - Дәүләт түләүсез юридик ярдәм күрсәтү системасы кысаларында түләүсез юридик ярдәм алу хокукы;
  - үзәндә катнашучы гражданның гаиләләренә дәүләт мәдәният учреждениеләре үткәргән чараларга бушлай йөрү хокукы бирү;
- яшьләр сәясәте учреждениеләре базасында бушлай психологик ярдәм алу хокукы;
- йорт хужалыгы участогы чикләре эчендә газ үткәрү һәм йорт эчендәге газ жиһазлары сатып алу белән бәйле чыгымнарны каплауга субсидия.

Хэзерге вакытта хэрби хезмэттэ герой исеменэ лаек булган ир-егетлэребезгэ хатын-кызларыбызга бушлай жир билэме бирү турында норматив-хокукий документ эшлэнэ.

Муниципаль берэмлеклэрнен жирле үзидарэ органнары тарафыннан 13 төр ярдэм каралган:

исемле электрон юл йөрү билетлары буенча жэмэгать транспортында бушлай йөрү;

- муниципаль мэгариф учреждениеларендэ укучыларга бушлай кайнар ризык белэн тукландыру;

муниципаль белем бирү оешмаларында баланы карау һәм карау өчен ата-анадан (законлы вәкилләрдән) алына торган түләүдән азат итү;

гомуми белем бирү мәктәп-интернатларында балаларны тәрбияләү өчен ата-ана түләүеннән азат итү;

- мәктәпкәчә белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы муниципаль белем бирү оешмасына чираттан тыш кабул итү;

- жир салымын түләүдән азат итү;

милеккә салым түләүдән азат итү;

- муниципаль жир кишәрлекләрән һәм мөлкәтен арендау килешүләре буенча аренда түләүләрәннән азат итү (кичектерү бирү, штраф санкцияләрен кулланмыйча аренда килешүен өзү мөмкинлегә);

- муниципаль учреждениеләргә бушлай яки ташламалы йөрү (өстәмә белем бирү хезмәтләре, түгәрәкләр, прокат);

мәктәп яны лагерьяларында ата-ана взносын түләүдән азат итү, лагерьяларга юлламаларны беренче чиратта сатып алу; психологик-педагогик озата бару һәм ярдәм;

юридик мәсьәләләр буенча консультация;

- авыр тормыш хәлендә булган гаиләләргә адреслы ярдәм;

- гражданнын үзара салым акчаларын түлөүдөн азат итү.

РФ Президентының «серле» статусына ия булган Указы белән, хэрби хезмэттэ катнашучы затлар өчен хөкем ителүлэр төшерелә. Әмма бу кешелэр жинаятъ вакыйгасы яки составы булмау сәбәпле тулысынча акланган дигәнне аңлатмый. Шуна күрә булган хөкем ителү турында язма эчке эшлэр министрлыгының мәгълумат үзәгендә саклана. Кешелэр жезаны үтәүдөн азат ителәлэр һәм хөкем ителүлэрә түләнә.

Мобилизациядәге кешеләрдән алиментны ничек түләтергә?.

Федераль законнарға ярашлы рәвештә, хэрби хезмэттә катнашучылар өчен мобилизацияләнган кешеләргә карата суд приставлары хезмәтендә ачылган башкарма производстволар гамәлдә булмаячак. Ләкин жинаятълэр китергән зыянны каплау белән бәйлә башкару кәгазьлэрә һәм алимент түләтү турында башкару кәгазьлэрә үтәттереп барыла. Бу очракта башкару кәгазе РФ Оборона министрлыгының мобилизацияләнган кешегә хезмэт күрсәтүче һәм хезмэт хакын исәпләүче кадрлар-бухгалтерлык өлешенә жиберелә.

Хэрби хезмәткэр хэрби түләүлэр килгән банк картасын югалтса, нәрсә эшләргә? Актив хэрби хэрәкәтлэр шартларында мобилизацияләнгәнгә карта алу бик катлаулы, шулай ук нотариат аша ышаныч кәгазе язу да мәшәкәтлө.

Гариза бирүчелэр банкка хэрби часть командиры тарафыннан бирелгән һәм расланган ышаныч кәгазе тапшыра. Шул ук вакытта ышаныч кәгазе гражданлык законнары белән каралган барлык таләпләргә туры килергә тиеш, Бу очракта банк оешмаларының гариза тапшыручыдан баш тарту өчен нигезлэрә булмаячак.

Нинди генә сорауларыгыз туса да, нинди генә авырлыклар килсә дә, ярдәмгә мохтаж булсагыз сезгә булышырга, хезмәтебезне куярга без хэрвакыт эзер, **БАТЫР ЙОРӘКЛЕ ТУЗЕМЛЕ ГАЗИЗ ЭНИЛЭРЕБЕЗ, ХЭЛЭЛ ЖЕФЕТЛЭРЕБЕЗ!**

Нурия Сабиржанова, Теләче районы прокуроры.